

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

(назва факультету)

Кафедра педагогіки та методики початкової освіти

(назва кафедри, що забезпечує викладання)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету педагогіки,
психології та соціальної роботи

Інна ПРОКОП

27 серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

МЕНЕДЖМЕНТ У СФЕРІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова

(вказати обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»

(назва програми)

Спеціальність A3 Початкова освіта

(вказати: код, назва)

Галузь знань A Освіта

(вказати шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

(вказати: перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий))

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньою програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці 2025 рік

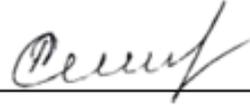
Робоча програма навчальної дисципліни «**Менеджмент у сфері початкової освіти**» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Початкова освіта»

Розробник(и):

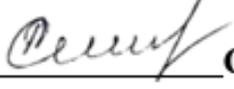
Нікула Натіля Вікторівна – асистент кафедри педагогіки та методики початкової освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Викладач(і):

Нікула Натіля Вікторівна – асистент кафедри педагогіки та методики початкової освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП Світлана РОМАНЮК

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та методики початкової освіти
Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри Світлана РОМАНЮК

Схвалено методичною радою факультету педагогіки, психології та соціальної роботи

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради Тетяна КОЛТУНОВИЧ

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні компетенцій здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти знань основ освітнього менеджменту, вироблення важливих умінь та навичок необхідних для ефективного управління закладами початкової освіти, організації освітнього процесу, забезпечення якості освіти та використання сучасних підходів управління.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- Ознайомлення з теоретичними засадами освітнього менеджменту та його особливостями у сфері початкової освіти.
- Формування навичок стратегічного, процесного та ситуаційного підходів управління освітнім закладом.
- Вивчення нормативно-правових аспектів здійснення управління у сфері початкової освіти.
- Опанування методів забезпечення якості освіти та моніторингу освітнього процесу.
- Розвиток лідерських, комунікаційних та організаційних здібностей для ефективного управління освітніми установами.
- Вивчення сучасних тенденцій та інновацій в освітньому менеджменті.

Пререквізити: для вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент у сфері початкової освіти» у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти має бути сформована система знань умінь та навичок з дисципліни «Управління в системі освіти».

Навчальна дисципліна «Менеджмент у сфері початкової освіти» спрямована на забезпечення:

Програмні компетентності	
<i>Компетентності, визначені Стандартом вищої освіти</i>	
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК-3. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість,</p> <p>ЗК-4. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК-5. Ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	<p>СК-1. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти в професійній діяльності, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.</p> <p>СК-2. Здатність використовувати різні стратегії комунікації державною та іноземною мовами в професійній та науковій діяльності у сфері початкової освіти; забезпечувати навчання з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти.</p> <p>СК-6. Здатність управляти освітнім процесом у сфері початкової освіти, що потребує нових стратегічних підходів, з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.</p> <p>СК-7. Здатність інтегрувати знання й розв'язувати складні задачі, проводити дослідження та /або інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур у сфері початкової освіти</p>
Програмні результати навчання	
ПРН-01	Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, уміння/навички розв'язання проблем початкової освіти, необхідні для проведення досліджень та /або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.

ПРН-05	Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу.
ПРН-06	Об'єктивно оцінювати результати діяльності учнів та колективів у сфері початкової освіти, проводити педагогічну експертизу, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності.
ПРН-09	Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні оволодіти наступними компетенціями.

Знати:

- теоретичні основи освітнього менеджменту;
- поняття, принципи та функції освітнього менеджменту;
- особливості управління в сфері початкової освіти;
- особливості ролі керівника освітнього закладу у забезпеченні якості освіти;
- способи організації та управління закладом початкової освіти;
- методи оцінювання та забезпечення якості освіти;
- особливості здійснення моніторингу та оцінки ефективності навчального процесу;
- інноваційні підходи до забезпечення якості початкової освіти;
- організацію внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- сучасні тенденції та інновації в освітньому менеджменті.

Уміти:

- організовувати управлінську діяльність у закладі початкової освіти; застосовувати принципи та методи освітнього менеджменту; планувати, організовувати та контролювати освітній процес; розробляти стратегію розвитку закладу освіти;
- забезпечувати якість освіти; проводити моніторинг освітнього процесу; аналізувати та оцінювати результати навчальної діяльності учнів і педагогів; використовувати сучасні методи управління якістю освіти;
- керувати педагогічним колективом; формувати команду та створювати умови для професійного розвитку педагогів; використовувати ефективні методи мотивації та управління персоналом; впроваджувати сучасні підходи до підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- застосовувати нормативно-правові акти у сфері освіти; використовувати освітнє законодавство у практичній діяльності; готувати необхідну документацію для управління закладом освіти; дотримуватися вимог державних стандартів початкової освіти;
- впроваджувати інноваційні технології управління освітою; використовувати цифрові інструменти в управлінні освітнім процесом;
- взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; будувати ефективну комунікацію між учнями, батьками та педагогами; організовувати співпрацю закладу освіти з громадськістю та партнерами; вирішувати конфліктні ситуації та забезпечувати комфортне освітнє середовище.

Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1м	1	3	90	16		14		60		екзамен
Заочна	1м	1	3	90	8				82		екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьо го	у тому числі					
		л	п	сем	ін д	с.р .		л	п	лаб	ін д	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Модуль 1. «ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ»												
Тема 1. Сутність та теоретичні аспекти освітнього менеджменту	10	2	-	2	-	6	11	1	-	-	-	10	
Тема 2. Керівник освітнього закладу як менеджер в системі освіти	10	2	-	2	-	8	10		-	-	-	10	
Тема 3. Реалізація інноваційних підходів в освітньому менеджменті	10	2	-	2	-	8	11	1	-	-	-	10	
Тема 4. Стратегічне управління в освітньому менеджменті	10		-		-	8	10		-	-	-	10	
Разом за ЗМ1	42	6	-	6	-	30	42	2	-	-	-	40	
Теми лекційних занять	Модуль 2. ВНУТРІШНЯ СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ												
Тема 5. Побудова внутрішньої системи забезпечення якості початкової освіти	10	2	-	2	-	6	11	1	-	-	-	10	
Тема 6	10	2	-	2	-	6	11	1	-	-	-	10	

Методи збору інформації та інструменти реалізації управлінських процесів у системі початкової освіти												
Тема 7. Самооцінювання якості освітньої діяльності: освітнє середовище, як важливий елемент освітнього менеджменту	10	2	-	2	-	6	11	1	-	-	-	10
Тема 8. Критерії визначення якості педагогічної діяльності вчителів початкових класів	9	2	-	1	-	6	11	1	-	-	-	10
Тема 9. Забезпечення якості управлінських процесів у сфері початкової освіти	9	2	-	1	-	6	12	2	-	-	-	10
Разом за ЗМ 2	48	10	-	8	-	30	56	6	-	-	-	50
Усього годин	90	16	-	14	-	60	90	8	-	-	-	80

Тематика лекційних занять з переліком питань

№ п/п	Назва теми з основними питаннями
1.	Тема 1. Теоретичні аспекти освітнього менеджменту 1. Сутність, мета, завдання освітнього менеджменту. 2. Закономірності та принципи освітнього менеджменту. 3. Методи управління та їх роль в менеджменті освіти.
2.	Тема 2. Керівник освітнього закладу як менеджер в системі освіти 1. Особливості управлінської діяльності менеджера освіти . 2. Реалізація управлінських функцій в системі управління освітнім закладом. 3. Моделі керівника сучасної школи та основні вимоги до менеджера в системі освіти. 4. Професіограма освітнього менеджера.
3.	Тема 3. Реалізація інноваційних підходів в освітньому менеджменті 1. Реалізація процесного підходу в управлінні освітою. 2. Особливості системного підходу до управління освітою. 3. Ситаційний підхід в освітньому менеджменті.
4.	Тема 4. Стратегічне управління в освітньому менеджменті 1 Сутність стратегічного менеджменту.. 2 Особливості реалізації стратегічного менеджменту. 3 Процедура розробки стратегії розвитку закладу освіти.

5.	<p>Тема 5. Побудова внутрішньої системи забезпечення якості початкової освіти</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проектування внутрішньої системи забезпечення якості освіти 2. Самооцінювання як важливий етап внутрішньої системи забезпечення якості освіти 3. Звіт та планування подальшого функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти
6.	<p>Тема 6. Методи збору інформації та інструменти реалізації управлінських процесів у системі початкової освіти</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення документації як метод збору інформації в освітньому менеджменті. 2. Використання методів опитування в освітньому менеджменті. 3. Особливості спостереження в роботі менеджера освіти.
7.	<p>Тема 7. Самооцінювання якості освітньої діяльності: освітнє середовище, як важливий елемент освітнього менеджменту</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Безпечне освітнє середовище початкової освіти. 2. Особливості забезпечення менеджером освіти здорових, безпечних і комфортних умов навчання та праці. 3. Створення освітнього середовища, вільного від насильства та дискримінації. 4. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього середовища.
8.	<p>Тема 8. Критерії визначення якості педагогічної діяльності вчителів початкових класів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Забезпечення ефективності планування педагогічними працівниками професійної діяльності. 2. Використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу в початковій школі. 3. Створення умов для постійного підвищення професійного рівня педагогічних працівників. 4. Налагодження співпраці з учнями, батьками та працівниками закладу освіти.
9.	<p>Тема 9. Забезпечення якості управлінських процесів у сфері початкової освіти</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу освіти. 2. Моніторинг виконання поставлених завдань 3. Ефективність кадрової політики освітнього закладу. 4. Дотримання принципів організації освітнього процесу та налагодження взаємодії з місцевою громадою. 5. Забезпечення реалізації політики академічної доброчесності.

Тематика семінарських занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1.	<p>Теоретичні аспекти освітнього менеджменту. Сутність, мета, завдання освітнього менеджменту; закономірності та принципи освітнього менеджменту; методи та їх роль в менеджменті освіти.</p>
2.	<p>Керівник освітнього закладу як менеджер в системі освіти Особливості управлінської діяльності менеджера освіти . Реалізація управлінських функцій в системі управління освітнім закладом. Моделі керівника сучасної школи та основні вимоги до менеджера в системі освіти.</p>

	Професіограма освітнього менеджера.
3.	Реалізація інноваційних підходів в освітньому менеджменті Реалізація процесного підходу в управлінні освітою. Особливості системного підходу до управління освітою. Ситуаційний підхід в освітньому менеджменті.
4.	Стратегічне управління в освітньому менеджменті Сутність стратегічного менеджменту.. Особливості реалізації стратегічного менеджменту. Процедура розробки стратегії розвитку закладу освіти.
5.	Побудова внутрішньої системи забезпечення якості початкової освіти Проектування внутрішньої системи забезпечення якості освіти Самооцінювання як важливий етап внутрішньої системи забезпечення якості освіти Звіт та планування подальшого функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти
6.	Методи збору інформації та інструменти реалізації управлінських процесів у системі початкової освіти Вивчення документації як метод збору інформації в освітньому менеджменті. Використання методів опитування в освітньому менеджменті. Особливості спостереження в роботі менеджера освіти.
7.	Самооцінювання якості освітньої діяльності: освітнє середовище, як важливий елемент освітнього менеджменту Безпечне освітнє середовище початкової освіти. Особливості забезпечення менеджером освіти здорових, безпечних і комфортних умов навчання та праці. Створення освітнього середовища, вільного від насильства та дискримінації. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього середовища.
8.	Критерії визначення якості педагогічної діяльності вчителів початкових класів Забезпечення ефективності планування педагогічними працівниками професійної діяльності. Використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу в початковій школі. Створення умов для постійного підвищення професійного рівня педагогічних працівників. Налагодження співпраці з учнями, батьками та працівниками закладу освіти.
9.	Забезпечення якості управлінських процесів у сфері початкової освіти Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу освіти. Моніторинг виконання поставлених завдань Ефективність кадрової політики освітнього закладу Дотримання принципів організації освітнього процесу та налагодження взаємодії з місцевою громадою Забезпечення реалізації політики академічної доброчесності

Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ)

№	Завдання до тем
1.	Здійснити аналіз існуючих моделей управління початковою освітою та визначення їх ефективності
2.	Роль керівника закладу освіти у формуванні ефективного освітнього середовища.
3.	Дослідити вплив цифрових технологій на організацію та управління навчальним процесом у початковій школі.
4.	Проаналізувати управлінські стратегії забезпечення рівного доступу до якісної освіти для всіх дітей.
5.	Здійснити порівняльний аналіз управлінських моделей у різних країнах.
6.	Здійснити опитування та аналіз очікувань педагогів і батьків щодо компетенцій керівника початкової ланки освіти.
7.	Розробити рекомендації для покращення управлінських процесів у початковій школі.
8.	Дослідіть вплив освітньої політики на управління початковими школами: аналіз державних програм і нормативних документів.
9.	Стресостійкість та емоційний інтелект керівників початкових шкіл: вивчення психологічних аспектів управління навчальними закладами.

Завдання для самостійної роботи студентів

Назва теми	Завдання для самостійної роботи студентів	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
<p><u>Тема 1</u> <i>Теоретичні аспекти освітнього менеджменту</i></p>	<p>Завдання для виконання: «Вибір ефективних методів управління в освітньому менеджменті» Опис завдання: 1. Оберіть основні методи управління в освітньому менеджменті. 2. Визначте напрямки їх застосування. 3. Обґрунтуйте ефективність їх дій. 4. Назвіть основні перешкоди їх повного застосування</p>	6	10
<p><u>Тема 2</u> <i>Керівник освітнього закладу як менеджер в системі освіти</i></p>	<p>Завдання для виконання «Визначення особливостей стилю управління шкільного менеджера» Опис завдання: 1. Оберіть для аналізу декілька стилів управління менеджера освіти. 2. Визначте параметри управлінських дій, що характерні для певного стилю управління. 3. Визначте групи психологічних рис, що відповідають даному стилю. 4. Оберіть та обґрунтуйте обраний Вами один із стилів.</p>	8	10

<p>Тема 3 <i>Реалізація інноваційних підходів в освітньому менеджменті</i></p>	<p>Побудуйте таблицю: «Структурні компоненти педагогічної системи» враховуючи аспекти: Управління, діяльність, ступені навчання, зміст педагогічної роботи, колективи, учасники освітнього процесу. Розкрийте роль моделювання в системі методів ситуативного управління.</p>	8	10
<p>Тема 4. <i>Стратегічне управління в освітньому менеджменті</i></p>	<p>Побудуйте схему «Процедура стратегічного управління».</p>	8	10
<p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 «ВНУТРІШНЯ СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ»</p>			
<p>Тема 5 <i>Побудова внутрішньої системи забезпечення якості початкової освіти</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виокремити критерії оцінювання функціонування внутрішньої системи. 2. Проаналізуйте нормативно-правові документи (законодавчі акти, стандарти освіти) щодо забезпечення якості початкової освіти. Виділіть ключові вимоги та принципи, які має враховувати заклад освіти при створенні внутрішньої системи забезпечення якості. Форма виконання: аналітична таблиця. 	6	10
<p>Тема 6 <i>Методи збору інформації та інструменти реалізації управлінських процесів у системі початкової освіти</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте та порівняйте різні методи збору інформації (анкетування, спостереження, інтерв'ю, аналіз документів тощо), які можуть використовуватися в управлінні початковою освітою. Визначте їх переваги та обмеження. Форма виконання: порівняльна таблиця. 2. Розробіть анкету для опитування батьків або вчителів щодо якості освітнього процесу в початковій школі. Обґрунтуйте вибір питань та метод їх аналізу. Форма виконання: Анкета (10–15 питань) із пояснювальною запискою . 	6	10
<p>Тема 7 <i>Самооцінювання якості освітньої діяльності: освітнє середовище, як важливий елемент освітнього менеджменту</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте сучасні підходи до самооцінювання якості освітньої діяльності. Як освітнє середовище впливає на ефективність цього процесу? Наведіть приклади з практики початкової освіти. 2. Розробіть чек-лист для самооцінювання освітнього середовища початкової школи (наприклад, фізичне середовище, психологічний клімат, дидактичні ресурси). Обґрунтуйте вибір критеріїв. Форма виконання: Таблиця з критеріями оцінювання та пояснювальна записка 	6	10

<p>Тема 8 Критерії визначення якості педагогічної діяльності вчителів початкових класів</p>	<p>1. Розробіть систему самооцінювання для вчителя початкових класів, яка допоможе йому аналізувати власну педагогічну діяльність. Форма виконання: Чек-лист або анкета з критеріями оцінювання</p>	6	10
<p>Тема 9 Забезпечення якості управлінських процесів у сфері початкової освіти</p>	<p>Проаналізуйте основні підходи до забезпечення якості управлінських процесів у початковій освіті. Які фактори впливають на ефективність управління школою? Форма виконання: Есе Вас призначено директором початкової школи. Вам потрібно розробити план покращення управлінських процесів, щоб підвищити якість освіти. Які кроки ви зробите? Форма виконання: аналіз ситуації</p>	6	10

Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни *«Менеджмент у сфері початкової освіти»* використовуються такі методи навчання *студентів*:

1. Методи формування професійної компетентності студентів:

- розповідь;
- пояснення;
- бесіда;
- ілюстрація;
- демонстрація;
- візуалізація;
- дискусія.

2. Методи формування практичних умінь та навичок:

- розв'язування педагогічних задач;
- виконання практичних завдань;
- розробка схем, таблиць;
- складання опорних конспектів;
- складання словника понять;
- аналіз відвіданих відкритих занять;
- розробка та захист презентацій;
- аналіз періодичної педагогічної преси.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю (поточного та підсумкового):

У процесі вивчення курсу *«Менеджмент у сфері початкової освіти»* використовуються методи контролю навчальних досягнень студентів: усне індивідуальне опитування, експрес-опитування, фронтальне опитування, захист індивідуального

науково-дослідного завдання, термінологічний диктант, тестування, самостійні та модульні контрольні роботи.

При вивченні курсу використовувалися також *інноваційні методи контролю*: «Гарячий стілець», «Мікрофон», «Брейнстормінг», метод незакінчених речень, «Деформована таблиця» та ін..

Форми контролю:

- фронтальна форма контролю (застосовується під час колективного опитування або обговорення теми);
- групова форма контролю (здійснюється під час виконання студентами завдань у малих групах);
- індивідуальна форма контролю (спрямована на перевірку особистих досягнень студента);
- комбінована форма контролю (поєднує елементи фронтального, групового та індивідуального контролю);
- самоконтроль (здійснюється студентами самостійно з використанням тестових завдань, контрольних запитань, виконання рефлексивних завдань («що я дізнався/зрозумів»), розвиває навички критичної самооцінки, здатність відстежувати власний прогрес);
- взаємоконтроль (організовується у парах чи малих групах; передбачає взаємне рецензування завдань, обговорення відповідей однокурсників, участь у взаємооцінюванні презентацій; сприяє розвитку навичок партнерства та педагогічної рефлексії).

**Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю
Поточне оцінювання**

При виконанні запропонованих завдань до кожної теми (згідно навчальної програми) аспірант може визначену кількість балів за тему відповідно до їх розподілу

<i>Поточне тестування та самостійна робота</i>									Залік	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	40 балів	100 балів
8	8	9	7	8	8	7	7	8		
20 балів			40 балів							
60 балів										

Максимум балів, які здобувач освіти може отримати за окремий вид роботи, зокрема тієї, що винесена на самостійне опрацювання – **12 балів**, сума яких (за коефіцієнтом) переводиться у відповідний бал кожної теми, що в загалом у ході поточного контролю складе 60 балів.

К-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
11-12 балів	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Здобувач системно володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією, у тому числі і за допомогою ІКТ, має власну думку щодо викладеного матеріалу, здатен її аргументувати, робить висновки до виконання завдання підходить творчо.
9-10 балів	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему

	дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду роботи. Здобувач володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією.
7-8 балів	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Здобувач може доповісти основні положення проведеної роботи без глибинного аналізу, узагальнення матеріалу та підведення підсумків.
5-6 балів	Завдання виконано вчасно, його зміст поверхнево або фрагментарно розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Здобувач не проводить аналізу джерел, з яких було отримано інформацію, не здатен узагальнити та систематизувати матеріал, зазнає труднощів під час презентації проведеного дослідження перед аудиторією.
3-4 бали	Завдання виконано вчасно, його зміст є дублюванням відомих джерел інформації. Відсутня будь-яка аналітична обробка представленої інформації. Здобувач на репродуктивному рівні з помилками відтворює матеріал, не може презентувати його перед аудиторією.
1-2 бали	Завдання відзначається фрагментарністю виконання під керівництвом викладача. Необхідні практичні уміння роботи майже не сформовані, більшість передбачених навчальною програмою завдань не виконано.

Підсумковий контроль

Іспит проводиться у форму тестування

Критерії оцінювання тестів:

- на іспит пропонується 40 тестових завдань.
- кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.
- загальна максимальна сума балів за іспит - 40 балів

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка за курс є сумарною в межах 100 балів, які складаються з 60 балів поточного контролю та 40 балів підсумкового контролю.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю навчальних досягнень студентів

1. Сутність, мета, завдання освітнього менеджменту.
2. Закономірності та принципи освітнього менеджменту.
3. Методи та їх роль в менеджменті освіти.

4. Особливості управлінської діяльності менеджера освіти .
5. Реалізація управлінських функцій в системі управління освітнім закладом.
6. Моделі керівника сучасної школи та основні вимоги до менеджера в системі освіти.
7. Професіограма освітнього менеджера.
8. Реалізація процесного підходу в управлінні освітою.
9. Особливості системного підходу до управління освітою.
10. Ситуаційний підхід в освітньому менеджменті Сутність стратегічного менеджменту..
11. Особливості реалізації стратегічного менеджменту.
12. Процедура розробки стратегії розвитку закладу освіти.
13. Проектування внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Перелік питань для підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Розкрити сутність, мету, завдання освітнього менеджменту.
2. Описати закономірності та принципи освітнього менеджменту.
3. Проаналізувати методи та їх роль в менеджменті освіти.
4. Розкрити особливості управлінської діяльності менеджера освіти .
5. Реалізація управлінських функцій в системі управління освітнім закладом.
6. Моделі керівника сучасної школи та основні вимоги до менеджера в системі освіти.
7. Професіограма освітнього менеджера.
8. Реалізація процесного підходу в управлінні освітою.
9. Особливості системного підходу до управління освітою.
10. Ситуаційний підхід в освітньому менеджменті Сутність стратегічного менеджменту..
11. Особливості реалізації стратегічного менеджменту.
12. Процедура розробки стратегії розвитку закладу освіти.
13. Проектування внутрішньої системи забезпечення якості освіти
14. Самооцінювання як важливий етап внутрішньої системи забезпечення якості освіти
15. Звіт та планування подальшого функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти
16. Вивчення документації як метод збору інформації в освітньому менеджменті.
17. Використання методів опитування в освітньому менеджменті.
18. Особливості спостереження в роботі менеджера освіти.
19. Безпечне освітнє середовище початкової освіти.
20. Особливості забезпечення менеджером освіти здорових, безпечних і комфортних умов навчання та праці.
21. Створення освітнього середовища, вільного від насильства та дискримінації.
22. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього середовища.
23. Забезпечення ефективності планування педагогічними працівниками професійної діяльності.
24. Використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу в початковій школі.
25. Створення умов для постійного підвищення професійного рівня педагогічних працівників.
26. Налагодження співпраці з учнями, батьками та працівниками закладу освіти.

27. Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу освіти.
28. Моніторинг виконання поставлених завдань
29. Ефективність кадрової політики освітнього закладу.
30. Дотримання принципів організації освітнього процесу та налагодження взаємодії з місцевою громадою.

Зарахування результатів неформальної та інформальної освіти

Зарахування результатів неформальної та інформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти, у системі формальної освіти) ЧНУ» https://drive.google.com/file/d/1O7Chn1UqlqjW_JjybxDr-syswxxHuGOn/view, з урахуванням змісту та компетентнісних результатів навчальної дисципліни «*Менеджмент у сфері початкової освіти*».

Метою зарахування результатів неформальної та інформальної освіти є забезпечення академічної мобільності та визнання самостійно набутого досвіду управлінської, педагогічної, організаційної діяльності, який відповідає програмним результатам навчання з дисципліни.

Підстави для зарахування

Результати неформальної чи інформальної освіти можуть бути зараховані студентам, які:

- пройшли сертифіковані курси, тренінги, вебіари, семінари з питань освітнього менеджменту, лідерства, стратегічного управління в освіті, управління якістю, організації освітнього процесу в НУШ;
- брали участь у проектах чи стажуваннях, пов'язаних із управлінням освітніми установами, координацією освітніх програм, реалізацією управлінських ініціатив у школі;
- мають практичний досвід організації роботи педагогічного колективу, участі в плануванні діяльності закладу освіти або розробці управлінських стратегій;
- подають документальне підтвердження (сертифікати, рекомендаційні листи, портфоліо, звіти про діяльність).

Види документального підтвердження

Підтвердженням результатів неформальної чи інформальної освіти можуть бути:

- сертифікати державного, міжнародного або інституційного зразка, які містять інформацію про зміст програми, обсяг годин, види діяльності та результати оцінювання;
- довідки або свідоцтва про участь у професійних подіях (курси від МОН України, EdCamp, Prometheus, EdEra, U-LEAD, UNICEF, тощо);
- портфоліо, що відображає управлінські або аналітичні результати діяльності (плани розвитку школи, звіти, кейси управлінських рішень, приклади стратегій комунікації в освітньому середовищі);
- опис власного досвіду участі в управлінських процесах у форматі рефлексивного звіту чи аналітичної довідки.

Критерії зарахування:

- відповідність змісту навчального заходу компетентнісним результатам дисципліни;

- наявність підтвердження оцінювання результатів навчання або виконання практичних завдань;
- обсяг навчального навантаження не менше 15 академічних годин (0,5 кредита);
- наявність практичного або управлінського складника (розробка стратегічних планів, проєктів, аналітичних матеріалів);
- високий рівень відображення управлінських, комунікативних і лідерських компетентностей.

Приклади можливих зарахованих результатів

- Сертифікат курсу «Менеджмент в освіті» (Prometheus, 30 годин);
- Сертифікат про участь у Програмі професійного розвитку керівників НУШ (U-LEAD, МОН);
- Сертифікат тренінгу «Лідерство та управління змінами в освіті» (EdCamp, Освіторія);
- портфоліо з розробками управлінських кейсів або планів розвитку закладу освіти;
- рефлексивний звіт про участь у шкільних чи громадських освітніх проєктах тощо.

Обмеження:

- не зараховуються курси, заходи чи форми діяльності, що не мають безпосереднього зв'язку з управлінською тематикою або змістом дисципліни;
- не визнаються документи без зазначеного обсягу годин, змісту навчання чи підтвердження результатів;
- не зараховуються матеріали, що не мають підтвердження автентичності або публічного джерела видачі сертифікату.

Рекомендована література

Нормативно-правова база освіти:

1. Закон України «Про освіту», 2017 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту», 2020
3. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
4. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» <file:///C:/Users/user/Downloads/66e806fcb90e2017837434.pdf>
5. Концепція «Нова українська школа», 2016
6. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
7. Постанова КМУ від 27 грудня 2018 р. № 1190 «Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників»
8. https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-polozhennya-pro-sertifikaciyu-pedagogichnih-pracivnikiv?fbclid=IwAR0okeSLiL_gQaJOXBBKhDi6SCleHl4YF7s0J08Xb3JTZA--g9mioLIG9a4
9. Наказ МОН від 14 січня 2019 р. № 33 "Про затвердження програми незалежного тестування фахових знань та умінь учителів початкової школи" <https://mon.gov.ua/storage/app/media/npa/2019/01/nakaz-33.pdf>
10. Внутрішня система забезпечення якості у школах. Методичні рекомендації <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/11/30/nakaz%201480.pdf>

11. Інституційний аудит у запитаннях і відповідях http://sqe.gov.ua/index.php/uk-ua/institutsiinyi-audyt?fbclid=IwAR02GoFckeJDHkA2MUk3cSaMDIvnoX8pZhkwRU3ktrWeB_h4D1bWN58Cchow

Базова література

1. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О., Ліннік О. О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. — 2-ге видання, перероб. і доп. — Київ, Державна служба якості освіти, 2021 — 350 с.
2. Бех, І. Д., & Кремень, В. Г. (ред.). (2021). *Освітній менеджмент: теорія і практика*. Київ: Освіта України.
3. Локшина, О. І. (2019). *Управління освітою: європейський досвід і українські реалії*. Київ: Педагогічна думка.
4. Саух, П. Ю. (2020). *Менеджмент в освіті: стратегічні та операційні аспекти*. Київ: Либідь.
5. Дічек, Н. П. (2020). *Управління якістю початкової освіти: сучасні виклики та перспективи розвитку*. Київ: Наукова думка.
6. Конаржевський, Ю. А. (2018). *Менеджмент у початковій школі: ефективні підходи*. Львів: Світ.
7. Савченко, О. Я. (2019). *Державні стандарти та управління початковою освітою*. Київ: Освіта.

Допоміжна література

1. Болгаріна, О. В. (2022). *Лідерство в освіті: теорія та практика управління навчальним закладом*. Харків: Ранок.
2. Полат, Є. С. (2021). *Цифрові технології в управлінні освітою*. Київ: Педагогічна думка.
3. Гриньова, М. В. (2023). *STEM-освіта у початковій школі: методичні підходи та управлінські аспекти*. Полтава: АСМІ.
4. Черниш А.П. (2008). Менеджмент освіти: Навчальний посібник. – К.: Видавництво «Університет» КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2008. – 49 с.
5. Аспекти управлінської діяльності в школі. Частина І. Упоряд. Н. Мурашко. К.: Ред. Заг. газ., 2015.128 с.
6. Андросюк В.М. Педагогічний менеджмент і психодидактика: навч. посібник. Тернопільський національний економічний ун-т. Т. : Економічна думка, 2018. 216 с
7. Бегей В.М. Демократизація управління загальноосвітньою школою. - Т.: Кн.-журн. вид-во «Тернопіль», 2004. - 195 с.
8. Бондар Володимир. Теорія і технологія управління процесом навчання в школі. – Київ.: ФАДА, ЛТД, 2000. – 191с. – Бібліогр.: с.190-191.
9. Галіцина Людмила. Серйозні ігри для серйозних людей / Л.Галіцина, О.Шатохіна. – К.: світ, 2007. – 120 с., (4) арк.. – (Б-ка «Шк.. світу»).
10. ДаниленкоЛ.І. Модернізація змісту форм та методів управлінської діяльності директора загальноосвітньої школи. - К.: Логос, 2002. -140 с.
11. Круцило Ольга. Атестація педагогічних працівників: Метод. посіб./ О.Круцило, В.Захарчук. – К.: Шк. світ, 2006. – 176 с. – Бібліогр.: с. 174-175.

12. Лаврук Василь. Діагностика управлінської компетентності директора школи / В.Лаврук. – К.: Шк. світ, 2008. – 128с. – (Бібліотека «Шкільного світу»). – Бібліогр.: 126-127.
13. Методична служба - школі: Інформ.-метод, мат. на допомогу працівникам освіти. - Випуск 1 / Уклад.: Ю.В. Бутан, С.Г. Свічних, В.І. Уруський. - Т.: Астон, 2003. — 286 с.
14. Наука управління загальноосвітнім навчальним закладом // Т.М. Десятов, О.М. Коберник, Б.Л. Тевлін, Н.М. Чепурна. - Х.: Основа, 2003. - 240 с.
15. Наука управління загальноосвітнім навчальним закладом: Навч. посіб. / Т.М. Десятов, О.М. Коберник, Б.Л. Тевлін, Н.М. Чепурна. - Х.: Вид. група «Основа», 2004. - 240 с. (Серія «Управління школою»)
16. Рабченко Т.С. Внутрішкільне управління. — К.: Рута, 2000. - 176 с.
17. Управління якістю освіти / Войтенко В.І., Лавренюк А.О., Малинич Л.М., Мельник В.В., Гуменюк В.В. За загальною редакцією Лавренюка А.О. – Хмельницький: ХОППО; Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2003. – 184с.
18. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: Навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 365 с.
19. Цехмістрова Г.С., Фоменко Н.А. Управління в освіті та педагогічна діагностика. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2005. – 280 с.

Інформаційні ресурси

Навчальні матеріали на допомогу вчителю <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/pilot-nush/pilot-nush-2-klas/navchalni-materiali-na-dopomogu-vchitelyu>

Національна освітня спільнота ВСЕОСВІТА <https://vseosvita.ua/>

Освітній проєкт «НА УРОК» <https://naurok.com.ua/>

Студія онлайн освіти Educational Era <https://www.ed-era.com/>

Методична скринька для вчителів початкової школи <https://uk-ua.facebook.com/groups/nushMS/>

Нормативно правова база освіти України <https://mon.gov.ua/ministerstvo-2/poslugi/viznannya-inozemnikh-dokumentiv/normativno-pravova-baza-2>

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets_koho-natsionalnoho-universytetu.pdf ;
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi_at-2023plusdotatky-31102023.pdf .

Політика академічної доброчесності в межах навчальної дисципліни «**Менеджмент у сфері початкової освіти**» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти етичних, професійних та управлінських цінностей, що забезпечують чесне, відповідальне та прозоре здійснення освітньої, організаційної й дослідницької діяльності.

Дотримання принципів академічної доброчесності є обов'язковою умовою успішного опанування дисципліни, виконання навчальних завдань, проходження поточного та підсумкового контролю.

Основні принципи академічної доброчесності:

- чесність – самостійне виконання усіх індивідуальних, групових і контрольних завдань; правдиве подання результатів навчальної та управлінської діяльності;
- відповідальність – усвідомлення власної ролі у формуванні етичного та професійного іміджу майбутнього керівника освітнього закладу;
- повага – шанобливе ставлення до учасників освітнього процесу, дотримання етичних норм ділової комунікації, збереження позитивного іміджу університетської спільноти;
- справедливість – об'єктивне оцінювання досягнень, недопущення фаворитизму чи упередженості;
- прозорість – відкритість у поданні результатів, чіткість критеріїв оцінювання, коректне оформлення звітності;
- довіра – побудова ефективної взаємодії між викладачем і студентом на основі доброзичливості, взаємоповаги й партнерства.

Види академічних порушень

Порушеннями академічної доброчесності вважаються:

- плагіат – привласнення чужих ідей, текстів, управлінських розробок без посилання на автора;
- самоплагіат – використання власних раніше виконаних робіт без відповідного зазначення;
- фальсифікація та фабрикація – вигадкування даних, показників чи результатів у планах, звітах, аналітичних довідках;
- списування під час виконання тестів, контрольних, ситуаційних чи практичних завдань;
- порушення етики управлінської взаємодії – неповага до колег, ігнорування спільних правил комунікації, маніпулятивна поведінка;
- неавторське виконання – подання завдань, створених іншими особами чи за допомогою штучного інтелекту без відповідного зазначення;
- нечесність під час групових проєктів – присвоєння спільних результатів без узгодження з іншими учасниками.

Запобігання академічній недоброчесності

З метою забезпечення доброчесності під час вивчення дисципліни:

- викладач знайомить студентів з вимогами до етики управлінських рішень, правил цитування та посилання на джерела (згідно з ДСТУ 8302:2015, АРА);
- усі письмові роботи, звіти, аналітичні довідки можуть бути перевірені за допомогою антиплагіатних систем;
- заохочується спільна робота в групах із дотриманням принципів прозорого розподілу обов'язків і взаємної відповідальності;
- проводяться інструктивно-методичні консультації щодо етичних аспектів менеджерської діяльності в освіті;
- підтримується атмосфера взаємоповаги, партнерства, відкритого діалогу між учасниками навчального процесу.

Академічна відповідальність

У разі виявлення фактів порушення академічної доброчесності:

- студент отримує 0 балів за відповідне завдання, проєкт або модуль;
- робота може бути повернена на доопрацювання із усуненням порушень;
- у разі повторного або грубого порушення інформація передається на розгляд кафедри для ухвалення рішення про дисциплінарні заходи;
- систематичне порушення принципів академічної доброчесності може призвести до зниження підсумкової оцінки або відрахування з університету відповідно до внутрішніх положень ЧНУ.